

Judecata de la miezul nopții se plasează pe aceleași coordonate distincte, dar numai într-o măsură, pentru că în altă măsură iese din făgașul obișnuit pentru a încerca o investigație psihologică mai de adâncime. Goace, fostul președinte de C.A.P., e personajul pe care autorul încearcă să-l dezvolte mai complex și momentul de cumpănă din existența lui e bine ales. Goace, om harnic și capabil, energic și plin de inițiativă, o cam luase razna de la o vreme, începând să confunde cooperativa cu ograda proprie, una peste alta greșește, și pentru greșelile lui va plăti: adunarea cooperatorilor îl schimbă din funcția de președinte. Aici e problema piesei. Pe de o parte, ce se întâmplă cu un om capabil, deștept, harnic, cum e Goace, cînd în urma propriilor lui greșeli se vede înțărât dintr-o funcție de răspundere, pe de altă parte, care este reacția celor apropiați lui la acest moment de cumpănă? Alde Ciuciuc, Trică, Măcriș, Pătăloi, săteni cooperatori pe care nu o dată Goace i-a nemulțumit, se arată omenoși, înțelegători și vor izbuti să-l facă să treacă peste această încercare. Iar Goace, după o noapte de frământări în care se va judeca pe sine mai aspru chiar decît fusese judecat în adunarea cooperatorilor, își regăsește și cumpătul, și liniștea și încrederea în sine și ai săi.

Spectacolul, așa cum l-a realizat Radu Boroianu, îmbină echilibrat cele două direcții pe care încercăm să le disting, hazul, zeflemeaua împletindu-se firesc și organic cu momentele grave. Un important merit îl are Ștefan Moisescu, interpretul lui Goace, care a știut să păstreze echilibrul și măsura. Interpretarea lui nuanțată, logică, stăpînită fac să ne fie limpezi părțile luminate dar și cele umbrite ale acestui om plin de energie, de autoritate, de inteligentă, dar și orgolios, egotist, disprețuitor, care e Goace. Ștefan Moisescu e cu atât mai convingător, și reușita lui cu atât mai demnă de laudă cu cît personajul său, așa cum l-a realizat Gheorghe Vlad, nu e întotdeauna prezent în primul plan al acțiunii, deși e mereu prezent în scenă. Goace, din punct de vedere al psihologiei sale, are dese căderi în gol, procesele lui sufletești străbat uneori trasee neștiute, nevăzute, și doar știința și capacitatea interpretului de a-i însufleți tăcerile, dau cursivitate și logică evoluției sale.

Celelalte personaje, mai sărăcăcios mobilate psihologic, dar nu lipsite de pitoresc și desigur, nu de prisos în piesă, au fost interpretate în general convingător și colorat atît cît se putea și atît cît li s-a cerut, de Ion Focea, Marilena Negru, Gina Nicolae, Petre Dinuliu, Petru Dumitrescu și Radu Coriolan. Decorul Beatricei Perişianu e practic, economic și are hazul lui, fiind realizat în maniera pictorilor naivi.

Virgil Munteanu

Teatrul de Stat „Valea Jiului” din Petroșani

MENAJERA

de Al. Sever

Data premierii: 28 decembrie 1974.
Regia: ION SIMIONESCU. Decor: AUREL FLOREA. Distribuția: ALEXANDRU ANGHELESCU (Ion Aureliu Rebe-dea); VALI CIOS (Bodlanu Gabi); ȘTE-FANIA DONCA (Monica Hanganu); AU-RORA NOVĂCESCU (Doamna Mălincio-iu); NICOLAE GHEORGHE (un inspec-tor de poliție).

În ultimele zile ale anului trecut, Teatrul de Stat „Valea Jiului” din Petroșani a prezentat în premieră pe țară piesa lui Alexandru Sever *Menajera*, dramă psihologică pe o temă inspirată din perioada războiului. Acțiunea se referă la lupta comunistilor în ilegalitate dar tema sa centrală o constituie ideea angajării inevitabile, de o parte sau de alta a baricadei, a tuturor, chiar și a celor „neangajați” din principiu, ideea opțiunii necesare, dramatice uneori prin consecințe, a individului confruntat cu istoria.

Eroul piesei este un profesor universitar, matematician ilustru care și-a cîștigat poziția în ierarhia socială și profesională după o luptă îndelungată cu sărăcia, cu lipsurile, prin tenacitate, prin eroice renunțări de fi-care zi. Ajuns la apogeul carierei, pe locul visat și durat cu eforturi, profesorul se află înobilat cu toate virtuțile intelectuale, dar sărăcit de acelea omenoști, retras într-o mi-zantropie cu aparență de „turn de fildes” al savantului, dar reducîndu-se, în fond, la un condamnablel egoism. Apariția unei comuniste urmărite de poliție în casa-citadelă, în viața-cochilie a profesorului, va declanșa un violent proces de definire, de stabilire exactă a valorilor. Confruntat cu o situație gravă, obligat să opteze pentru o atitudine clară, anga-jată, eroul va pierde treptat toate falsele în-velişuri de integritate și țărnie, va fi invadat de o frică meschină, jalnică, ce-l va duce spre trădare, spre pactizarea tacită cu forțele brutale pe care afirma că le ignoră. Va urma calvarul remuşcărilor, drumul chinurilor spre înțelegerea dimensiunilor exacte ale propriei fapte, spre recunoașterea ratării sale ca om și deci a inutilității existenței. Partea a doua a piesei figurează acest proces, evoluția lui spre un deznodămint care va însemna sinu-ciderea eroului. Construcția dramatică deli-mitează clar cele două etape: profilul inițial al eroului — rigid, sigur de sine, riguros pînă la mecanicizare — profil ale cărui linii

Vali Cios și Alexandru Angelescu

încep să se frângă, să se tulbure odată en apariția situației de excepție, odată cu nașterea fricii care crește, se dezvoltă din ea însăși, dictând gestul iremediabil al trădării; partea a doua — mai puțin realizată, cu unele incertitudini și inabilități literare — este giudită ca permanentă îmbinare a planului real cu cel imaginar, procesul mental, tortura remușcărilor, fiind concretizate prin dialogul cu fata ucisă, sacrificată de erou, dar care va rămâne prezentă în scenă, vie în memoria, în conștiința sa.

Spectacolul semnat de Ion Simionescu pornește tocmai de la figurarea acestor etape diferite, urmînd textul în calitățile sale, încercînd depășirea unor neîmpliniri, clarificarea sensurilor, a momentelor mai puțin limpezi. Schimbarea de ton se face însă prea tranșant, efortul de explicitare a celei de-a doua părți se traduce scenie printr-o metaforizare excesivă și adesea simplistă. Spectacolul abundă în figuri de stil, în trimiteri și sugestii, explică iar și iar lucruri înțelese deja de spectator. Eroina va fi îmbrăcată într-o rochie de bal din materialul uniformelor de închisoare, se va plimba în cerc ca în curtea penitenciarului, eroul o va lega la ochi, în cursul unui dialog, amintind (a cita oară?) faptul că el a împins-o în fața plutonului de execuție; se fac trimiteri la personaje-victime ale societății (Fetița cu chibrituri, de exemplu), se cită „My lord” ș.a.m.d. Pînă aici este vorba doar despre exagerarea, supralicitarea unor sensuri exacte: următorea observație se referă însă la o idee *introdusă* de spectacol și care nu este în acord cu textul lui Alexandru Sever. În scenă răsună amplu, în mai toate

momentele de tensiune psihologică *Simfonia destinului*, eroina — încarnare a obsesiei culpabilității pe care o trăiește profesorul — dășiră lină neagră într-o atitudine sugerînd cumva mitologicele Erce, aluzii străvezii la ideea unui Fatum care planează asupra personajelor. Textul, însă, nu acest lucru își propune să-l comunice, nu un destin implacabil interesează aici.

Mult mai bine realizată scenic, mai apropiată de intențiile dramei, rămîne prima parte a spectacolului, cu o bună construcție a evoluției psihologice a eroului, cu punctarea precisă și nuanțată a treptelor parcurse de acesta. Meritul îi revine desigur și interpretului Alexandru Angelescu, actor de solide resurse scenice, foarte precis în caracterizarea personajului, știind să echilibreze trăsături diferite pentru a realiza un portret într-adevăr semnificativ.

Vali Cios își rezolvă personajul așa cum o acțiunii talentată poate duce la bun sfîrșit orice rol chiar dacă — și acesta este cazul — nu i se potrivește.

Contribuții meritorii au în spectacol Nicolae Gheorghe — un actor de finețe a replicii și de pondere scenică — și Aurora Novăcescu care reușește să creeze un personaj foarte pitoresc, aflat pe muchia vulgarității, dar fără a o depăși. Inconsistență prezența Ștefaniei Donca.

Cristina Constantiniu

Teatrul „C. I. Nottara”

CORRIDA

de Alfonso Sastre

Premiera: 13 decembrie 1974.

Regia: colectivă. Scenografia: LIDIA RADUAN. Ilustrația muzicală: LUCIAN IONESCU.

Distribuția: LUCIA MUREȘAN (Gabriela); CRISTINA TACOI (Alieia); BEATRICE PETRESCU și ANGI TOMAIDE (Camerista); MIRCEA ANGHELESCU (Impresarul); ION DICHISEANU (Jose Alba); ȘTEFAN RADOȘ (Doctorul Sanchez); ADRIAN MĂZĂRACHE (Rafael); VIOLETA COMANICI (Jimenez); RADU DUNĂREANU (Comisarul); ȘTEFAN PISOCHT (Juan); DANIEL CONSTANTIN (Asistent sanitar).

Ne-am dus plini de speranțe la „Nottara” să vedem *Corrida*, sau *Cornada* cum i s-a spus scrierii lui Alfonso Sastre atunci cînd